

Wahyu Yesus Kristus — Bilangan Dua Belas

Dua Ujian

Jeff Pippenger

2023-11-07

Urang ayeuna keur nalungtik Wahyu pasal sabelas nepi ka tilu belas, tempat urang manggihan sakabéh pihak anu silih lawan dina perang panungtungan masa pangujian dina kontrovérsi agung anu lumangsung di medan perang langit kahiji. Pihak-pihak anu silih lawan éta nyaéta saratus opat puluh opat rébu jeung jalma réa anu kaluar ti Babul minangka pasukan sékundér, ngalawan Perserikatan Bangsa-Bangsa, Garéja Katolik, Amérika Sarikat, jeung Iblis sorangan. Saratus opat puluh opat rébu jeung jalma réa téh mangrupa balad Allah, anu ngawakilan amanat malaikat katilu, sarta dua pihak dina peperangan éta ogé sarua-sarua nyanghareupan balad panghukuman Allah, anu dilambangkeun lain ku malaikat katilu, tapi ku cilaka anu katilu.

Pikeun nangtukeun sababaraha ciri nu nyumbang kana dipaéhanana tanduk Républikan jeung Protestan dina taun 2020, urang keur neangan pikeun ngaidéntifikasi ciri-ciri profétis nu kajadian dina peperangan umat manusa di sawarga kahiji, ti hukum Minggu nepi ka Mikhaél nangtung. Dina sajarah éta, sakuliah dunya dipaksa pikeun ngadegkeun hiji arca pikeun sato galak éta. Sajarah éta mangrupa pangulangan tina sajarah Amérika Sarikat ti 11 Séptémber 2001 nepi ka hukum Minggu nu enggal datang, nu ngabagi dua sajarah anu sajajar éta. Salaku sajarah anu sajajar, duanana ngawakilan hiji kasaksian pikeun sajarah nu séjénna. Naon anu lumangsung dina salah sahiji sajarah éta, bakal ogé lumangsung dina sajarah nu séjénna. Sajarah nu kadua éta nu jadi puseur perhatian Wahyu pasal dua belas jeung tilu belas, sarta urang miharep ngartos kasaksian nu kadua, supaya méré cahya profétis kana sajarah nu kahiji, nu ayeuna geus ampir réngsé.

Tilu kakawasaan anu mingpin dunya ka Armageddon digambarkeun dina pasal dua welas jeung tilu welas. Kakawasaan naga disebatkeun heula.

Tuluy aya mujijat anu séjén di sawarga; jeung ieu, aya hiji naga beureum anu gedé, boga tujuh sirah jeung sapuluh tanduk, sarta tujuh makuta dina sirah-sirahna. Jeung buntutna nyéréd sapertilu béntang-béntang di sawarga, tuluy ngalungkeunana ka bumi; sarta naga éta nangtung di hareupeun éta awéwé anu geus deukeut kana ngalahirkeun, pikeun ngahakan anakna pas geus lahir. Wahyu 12:3, 4.

Suster White ngawartoskeun ka urang yén naga dina ieu pasal nyaéta Iblis, tapi dina harti kadua nyaéta Roma kapir. Boh Iblis boh Roma kapir mangrupa tipé tina Perserikatan Bangsa-Bangsa. Sapuluh tanduk sato galak éta ngagambarkeun pakumpulan jahat tina sapuluh raja dina Wahyu tujuh belas. Sapuluh raja éta digambarkeun dina Wahyu tujuh belas, sarta di dinya maranéhna diidéntifikasi minangka karajaan katujuh tina nubuat Alkitab. Sato galak éta digambarkeun miboga tujuh sirah jeung tujuh makuta, anu nandaan éta minangka karajaan katujuh tina nubuat Alkitab. Dina Daniel dua maranéhna digambarkeun minangka Yunani rohani, sarta maranéhna ogé nyaéta Ahab dina kasaksian Gunung Karmel, sarta maranéhna nyaéta sapuluh musuh dina Jabur dalapan puluh tilu.

Kakawasaan dunya anu kadua ti musuh anu disebutkeun dina Wahyu pasal dua welas jeung tilu welas, nya éta sato galak anu kaluar tina laut, anu ku Sister White sacara langsung diidentifikasikeun minangka Katolikisme.

Jeung kami nangtung di basisir laut, tuluy ningali hiji sato galak naék ti laut, boga tujuh sirah jeung sapuluh tanduk, sarta dina tanduk-tandukna aya sapuluh makuta, jeung dina sirah-sirahna aya ngaran hujat. Jeung sato galak anu ku kami katingali téh sarupa jeung maung tutul, sukuna siga suku biruang, jeung sungutna siga sungut singa; sarta naga mikeun ka anjeunna kakawasaanana, tahta-na, jeung kawenangan anu agung. Jeung kami ningali salah sahiji sirahna saolah-olah tatu nepi ka maot; tapi tatu anu matak maot éta cageur deui; sarta sakuliah dunya ngarasa héran tuluy nuturkeun sato galak éta. Wahyu 13:1–3.

Dina ayat kahiji, Yohanes keur nangtung di sisi basisir laut, tuluy anjeunna ningali hiji sato galak naék ti laut, sarta satuluyna anjeunna ningali hiji sato galak naék kaluar ti bumi. Sister White nétélakeun yén waktu nalika Yohanes ningali dua sato galak éta nyaéta taun 1798, sabab éta téh taun nalika kapausan “dirampas tina kakuatanana,” ku kituna narima hiji tatu péah anu ahirna bakal cageur.

“Dina mangsa nalika Kapapaan, sanggeus dirampas kakuatanana, kapaksa eureun tina panganiayaan, Yohanes ningali hiji kakawasaan anyar mucunghul pikeun ngaguar sora naga, sarta nuluykeun pagawean anu sarua kejem jeung ngahujat. Kakawasaan ieu, anu panungtung anu baris merangan garéja jeung hukum Allah, dilambangkeun ku hiji sato galak anu tandukna siga anak domba. Sato-sato galak anu miheulaan éta geus naék ti laut; ari ieu mah naék ti bumi, ngalambangkeun tumuwuhna bangsa anu tengtrem, anu ku éta dilambangkeun—Amérika Sarikat.” *Signs of the Times*, 8 Pébruari 1910.

Yohanes keur ningali ka tukang kana sajarah nalika anjeunna ningali sato galak ti laut, nyaéta kapapaan. Ningali ka hareup dina sajarah, anjeunna ningali sato galak ti bumi, nyaéta Amérika Sarikat. Ku sabab ieu, sato galak ti laut sacara nubuat diwangun sakumaha kitu. Ningali ka tukang ti taun 1798, mimitina Yohanes ningali “tujuh hulu jeung sapuluh tanduk,” nandaan titik dina sajarah nalika tilu tanduk éta dicabut nepi ka méré rohangan pikeun tanduk gedé tina kapapaan, anu nyarita perkara-perkara agung.

Tuluy sim kuring hayang nyaho kabeneran ngeunaan sato anu kaopat, anu béda ti sakabéh anu lianna, kacida pikasieuneunna; huntuna tina beusi, jeung kuku-kukuna tina tambaga; anu ngalalap, ngarempak jadi ruksak, sarta nginjak sesana ku suku-sukuna; Jeung ngeunaan sapuluh tanduk anu aya dina sirahna, jeung ngeunaan tanduk séjén anu mucunghul, anu di hareupeunna tilu ragrag; nya éta tanduk anu boga panon, jeung sungut anu ngucapkeun hal-hal anu kacida gedéna, anu rarayna leuwih garang batan sasamana. Daniel 7:19, 20.

Saméméh tilu tanduk, nyaéta bangsa Heruli, Ostrogoths, jeung Vandals, dileungitkeun, Roma kapir dilambangkeun ku “sapuluh makuta.” Eta sapuluh makuta ngalambangkeun Roma kapir. Saterusna Yohanes ngaidentifikasi macan tutul, nyaéta Yunani, tuluy biruang, nyaéta Medo-Persia, sarta singa, nyaéta Babul.

Nu kahiji téh sarupa jeung singa, sarta ngabogaan jangjang garuda; kuring nengetan nepi ka jangjangna dicabutan, tuluy éta diangkat tina bumi, dijadikeun nangtung dina dua suku kawas manusa, sarta dibéré hate manusa. Jeung tenjo, aya deui hiji sato galak, anu kadua, sarupa jeung biruang; éta nangtungna condong ka hiji sisi, sarta dina sungutna, di antara huntuna, aya tilu tulang iga; sarta maranéhna nyebut kieu ka éta, Hudang, lahaplah loba daging. Sanggeus ieu kuring nengetan, sarta tenjo, aya deui nu séjén, sarupa jeung macan tutul, anu dina tonggongna aya opat jangjang manuk; éta sato galak ogé ngabogaan opat sirah; sarta kakawasaan dipasrahkeun ka éta. Daniel 7:4–6.

Teu aya hiji unsur ogé dina Katolik anu Kristen, sarta sato galak tina laut ngawakilan gabungan sakabéh karajaan-karajaan pagan saméméhna dina nubuat Alkitab. Sato galak tina laut digambarkeun dina urutan sajarah anu kabalik, sabab Yohanes keur nenjo ka tukang kana sajarah. Mimiti anjeunna ningali kakawasaan anu ditegakkan nalika tilu tanduk dipiceun—kapausan. Tuluy anjeunna ningali sapuluh tanduk jeung sapuluh makuta—Roma pagan. Saterusna anjeunna ningali macan tutul—Yunani. Tuluy anjeunna ningali biruang—Média-Pérsia. Ahirna anjeunna ningali singa—Babul. Pedaran ngeunaan sato galak tina laut téh diwangun ku unsur-unsur tina masing-masing karajaan pagan anu miheulaanana, sarta pedaran éta netepkeun yén kapausan téh mangrupikeun konglomerasi tina unggal wangun paganisme anu kungsi aya dina sajarah biblika. Teu aya hiji unsur ogé dina Katolik anu Kristen. Naon waé anu sigana katempo salaku Kristen dina Katolik téh palsu.

Di Gunung Karmel, nalika Élia tarung ngalawan nabi-nabi Yézébél jeung salakina nu murtad, Yézébél aya deuih di imahna di Samaria. Palacur ti Tirus téh kaliwat teu kacaritakeun dina sajarah sato bumi nu boga dua tanduk. Yézébél salawasna disumputkeun, sarta dina Wahyu pasal dua welas jeung tilu welas dunya ngarasa héran ku anjeunna, tapi anjeunna henteu digambarkeun minangka hiji kaajaiban anu dipikahérankeun di sawarga, sakumaha Perserikatan Bangsa-Bangsa, Amérika Sarikat, jeung Sétan. Anjeunna balik deui ka puseur komandonana di Samaria—kota Roma.

Sajarah sato galak ti bumi téh mangrupa tempat diidentifikasina ujian ngeunaan gambar sato galak pikeun sakuliah dunya. Ujian éta lumangsung dina mangsa peperangan langit kahiji. Ieu anu rek urang pertimbangkeun dina ieu waktos. Kuring baris ngagantikeun kecap “manéhna” ku Amérika Sarikat dina ayat-ayat anu ayeuna rék urang tinimbangan.

Tuluy kuring nenjo sato galak anu séjén naék ti bumi; sarta Amérika Sarikat miboga dua tanduk kawas anak domba, tapi nyarita kawas naga. Jeung Amérika Sarikat ngalaksanakeun sakabéh kakawasaan sato galak anu kahiji di hareupeunana, sarta nyababkeun bumi jeung jalma-jalma anu maratuh di dinya nyembah ka sato galak anu kahiji, anu tatu matina geus cageur. Jeung Amérika Sarikat ngalakukeun kaajaiban-kaajaiban anu gedé, nepi ka manéhna ngajadikeun seuneu turun ti langit ka bumi di hareupeun jalma-jalma, sarta nipu jalma-jalma anu maratuh di bumi ku jalan mujijat-mujijat anu dipaparinkeun kakawasaan ka Amérika Sarikat pikeun ngalakukeunana di hareupeun sato galak éta; bari nyebut ka jalma-jalma anu maratuh di bumi, supaya maranéhna nyieun hiji arca pikeun sato galak anu kungsi tatu ku pedang, tapi tetep hirup. Jeung [Amérika Sarikat] dipaparinkeun kakawasaan pikeun méré napas hirup ka arca sato galak éta, supaya arca sato galak éta boh nyarita, boh nyababkeun sing

saha waé anu henteu nyembah ka arca sato galak éta dipaéhan. Jeung Amérika Sarikat nyababkeun sakumna jalma, boh nu leutik boh nu gedé, boh nu beunghar boh nu miskin, boh nu merdéka boh nu hamba, narima hiji tanda dina leungeun katuhuna atawa dina tarangna; sarta supaya teu aya saurang ogé anu bisa meuli atawa ngajual, iwal jalma anu miboga éta tanda, atawa ngaran sato galak éta, atawa bilangan ngaranna. Wahyu 13:11–17.

Dina Wahyu pasal tilu welas, naga ti Roma pagan mikeun ka kapapaan tilu hal nalika éta nempatkeun kapapaan dina tahta bumi.

Jeung sato galak anu ku abdi ditingali téh rupana saperti maung tutul, sukuna saperti suku biruang, jeung sungutna saperti sungut singa; sarta naga mikeun ka anjeunna kakawasaanana, tahta-na, jeung wewenang anu kacida gedéna. Wahyu 13:2.

Sapuluh raja anu ngalambangkeun Roma kapir (Perancis minangka raja pangutamana tina sapuluh éta, sakumaha dilambangkeun ku Ahab) mikeun ka kapapaan tilu perkara: kakawasaan, tahta, jeung wewenang. Nalika Kaisar Konstantinus mindahkeun ibu kota ti kota Roma di beulah kulon ka beulah wétan sarta ngajadikeun Konstantinopel ibu kota anyar Kakaisaran Romawi dina taun 330, harita Roma kapir mikeun “tahta”-na ka garéja Roma.

Nalika Clovis, raja bangsa Franka (Perancis), asup kana agama Katolik sarta mimiti merangan kakuatan-kakuatan anu geus ngalawan kana naékna kakawasaan kapapaan kana tahta bumi dina taun 496, mangka Roma kapir masrahkeun “kakawasaan”-na ka kapapaan.

Dina taun 533, Justinian ngaluarkeun hiji dekrit anu netepkeun yén garéja Romawi téh boh minangka kapala sadaya garéja, boh ogé minangka nu ngabenerkeun para bid’ah. Dina mangsa éta, kakawasaan Roma pagan geus dipasrahkeun ka kapausan.

Dina ayat ka dua welas, “sato galak [Amérika Sarikat] ngalaksanakeun sakabéh kakawasaan sato galak anu kahiji di payuneunana.” Kakawasaan anu dilaksanakeun ku kapausan dilambangkeun ku Clovis, anu ngadédikasikeun kakuatan militér jeung ékonomina ka kapausan. Ku sabab kitu Katolik nyebut Clovis “putra cikal Garéja Katolik,” jeung Perancis “putri cikal Garéja Katolik.” Amérika Sarikat bakal ngalakukeun pagawéan kotor anu sarua pikeun kapausan sakumaha anu dimimitian ku Clovis dina taun 496.

Kakawasaan Amérika Sarikat bakal dipaké pikeun nyababkeun “bumi jeung jalma-jalma anu cicing di dinya nyembah ka sato galak anu kahiji, anu tatu maotna geus cageur.” Amérika Sarikat bakal ngagunakeun kakuatan militér jeung ékonomina pikeun nyababkeun sakuliah dunya narima Minggu minangka poé pangaso. Awéwé lacur Tirus mimitina bakal ngalakukeun cabul jeung sato galak bumi dina hukum Minggu anu geura datang, tuluy manéhna bakal maju jeung ngalakukeun cabul jeung sakabéh raja-raja séjén di bumi.

Dina ayat katilu welas, “éta [Amérika Sarikat] ngalakonan kaajaiban-kaajaiban anu gedé, nepi ka manéhna ngajadikeun seuneu turun ti langit ka bumi di hareupeun jalma-jalma.” Seuneu ngalambangkeun hiji talatah anu henteu suci. Létah-létah seuneu dina poé Pentecost ngalambangkeun hiji talatah anu suci anu dibarengan ku kamampuhan pikeun nepikeun éta talatah ka sakuliah dunya. Seuneu anu diturunkeun ti langit ku Amérika Sarikat ogé bakal mangaruhan

unggal bangsa, jeung unggal basa.

Dina ayat ka opat welas, Amérika Sarikat nipu “maranéhanana anu nyicingan bumi ku jalan mujijat-mujijat anu ku [Amérika Sarikat] dipaparin kakawasaan pikeun ngalaksanakeunana di payuneun éta sato galak; bari nyarita ka maranéhanana anu nyicingan bumi, yén maranéhna kudu nyieun hiji gambar pikeun éta sato galak, anu kungsi tatu ku pedang, tapi hirup deui.” Panipuan anu dipaké ku Amérika Sarikat pikeun nipu dunya dilambangkeun ku seuneu anu turun ti sawarga dina ayat saméméhna. Seuneu ti sawarga ngahasilkeun mujijat-mujijat anu dipaké ku Amérika Sarikat pikeun maréntah dunya supaya ngadegkeun hiji pamaréntahan sadunya anu diwangun ku gabungan garéja jeung nagara, kalawan garéja nu nyekel kadali dina éta hubungan.

Ieu anu dilambangkeun ku hubungan Ahab jeung Isebel nalika Elia dihudangkeun. Patempuran Elia di Gunung Karmel kacumponan dina awal sajarah Amérika Serikat salila gerakan malaikat kahiji ti taun 1840 nepi ka 1844, pikeun maksud ngabédakeun nabi sajati Protestanisme tina sakabéh nabi palsu Protestanisme.

Ieu digenepan deui dina ahir nagara Amérika Sarikat, dina mangsa ujian ngeunaan kabentukna gambar sato galak anu dimimitian dina 11 Séptémber 2001, sarta dipungkas ku hukum Minggu anu baris geura datang.

Pangalaksanakeunana anu sampurna ku Elia kajadian saméméh poé Gusti anu agung jeung matak pikasieuneun, nyaéta tujuh balahi pamungkas. Ku kituna, Gunung Karmel, Elia, Ahab, jeung Isebel dipidangkeun dina karya Amérika Sarikat anu maksa planét bumi pikeun narima pamaréntahan hiji-dunya Perserikatan Bangsa-Bangsa anu diparéntah ku Garéja Katolik. Amérika Sarikat ngalaksanakeun ieu lampah ngaliwatan kakuatan militérna, kakuatan ékonomina, jeung komunikasi hipnotik anu geus ruksak anu diarahkeun jeung dikawasa ku dirina, anu dilambangkeun ku naon anu disebut “jalan raya super informasi” tina ramatloka dunya.

Dina ayat lima welas, urang dibéjaan yén “éta [Amérika Sarikat] boga kawasa pikeun méré hirup ka gambar sato galak, supaya gambar sato galak téh bisa nyarita, sarta nyababkeun yén sakur anu henteu nyembah gambar sato galak éta kudu dipaéhan.” Ku kituna, ancaman pati ku kakawasaan militér Amérika Sarikat, anu dina waktu éta ngawakilan raja pangutamana tina Perserikatan Bangsa-Bangsa, méré kakuatan ka pamaréntahan saalam dunya Perserikatan Bangsa-Bangsa pikeun nyarita. Kalakuan nyarita éta dilaksanakeun ngaliwatan kakawasaan législatif jeung yudisial. Cabang législatif Perserikatan Bangsa-Bangsa aya di New York, sedengkeun cabang yudisial Perserikatan Bangsa-Bangsa aya di Den Haag, Walanda. Den Haag ngagambarkeun Dunya Heubeul, ari New York ngagambarkeun Dunya Anyar. Boh Amérika Sarikat boh Walanda miboga sajarah baheula anu matak kasohor minangka pangbela kabébasan jeung kamerdikaan anu pangutamana, tapi duanana mungkas sajarahna masing-masing—nyarita saperti naga.

“Sabab Sabat parantos jadi titik pasaliaan anu husus di sakuliah dunya Kristen, sarta panguasa agama jeung panguasa sipil geus ngahiji pikeun maksa pangajen kana poé Minggu, panolakan anu tetep ti hiji golongan minoritas leutik pikeun tunduk kana pamenta anu populér bakal ngajadikeun maranéhna sasaran panyumpahan universal.... sarta ahirna hiji katetepan bakal dikaluarkeun ngalawan jalma-jalma anu nyucikeun Sabat tina parentah kaopat, ku nyatakeun

yén maranéhna pantes meunang hukuman anu pangbeuratna sarta méré kabébasan ka rahayat, sanggeus hiji mangsa anu tangtu, pikeun maéhan maranéhna. Romanisme di Dunya Heubeul jeung Protestanisme murtad di Dunya Anyar bakal nuturkeun léngkah anu sarupa ka jalma-jalma anu ngahormat kana sakabéh parentah ilahi.

“Umat Allah bakal tuluy kakeueum kana kaayaan sangsara jeung kasusah sakumaha dicaritakeun ku nabi minangka waktu kasusah Yakub.” *The Great Controversy*, 615, 616.

Dina ayat genep welas jeung tujuh welas, sanggeus gambar sato galak geus ditegakkeun sarta dipasih anu kakawasaan pikeun nyarita, “[Amérika Sarikat] ngajadikeun sakumna jalma, boh nu leutik boh nu gedé, nu beunghar boh nu miskin, nu merdéka boh nu budak, narima hiji tanda dina leungeun katuhuna, atawa dina tarangna: Jeung supaya euweuh saurang ogé bisa meuli atawa ngajual, iwal maranéhna anu boga éta tanda, atawa ngaran sato galak éta, atawa angka tina ngaranna.”

Kabentukna gambar sato galak téh mangrupa ujian anu miheulaan ujian ngeunaan tanda sato galak. Lamun urang henteu lulus dina ujian anu dilambangkeun ku kabentukna gambar sato galak, urang baris gagal dina ujian ngeunaan tanda sato galak. Eta téh dua ujian anu béda, sarta éta ogé dua rupa ujian anu béda.

Kabentukna gambar sato galak anu mimiti dina 11 Séptémber 2001 téh mangrupa pangéling-éngéling nubuat yén panutupan mangsa kasempetan téh geus rék kajadian. Ieu téh amanat Éliah anu nandakeun yén Gunung Karmél geus aya dina cakrawala nu caket, sarta yén umat Allah kudu mastikeun boga minyak tabiat, minyak Roh Suci, jeung minyak amanat Panjerit Tengah Peuting saméméh panggero panungtungan ditepikeun. Maranéhna kudu hudang, sangkan waktu Éliah nanya ka maranéhna, “Sabaraha lilana maranéh eureun antara dua pamadegan?”—maranéhna moal cicing teu walakaya, sabab cicing teu walakaya dina mangsa harita hartina narima tanda sato galak. Ujian gambar sato galak ngawakilan pagawéan ngartos amanat anu ngumumkeun panutupan pangadilan, sakumaha amanat kaum Millerite ngumumkeun dibukana pangadilan.

Ujian tanda sato galak téh henteu ngalibetkeun pilihan, sabab di jerona teu aya unsur waktu pangujian. Éta mangrupa hiji titik dina waktu, lain hiji mangsa waktu. Éta téh hiji krisis, ku kituna éta mangrupa hiji ujian pamungkas anu bakal nganyatakeun watak urang Israil anu geus digero ka Gunung Karmel ku Ahab dina hukum Minggu. Maranéhna tuluy bakal némbongkeun watak anu geus dimekarkeun ku maranéhna salila mangsa saméméhna, anu sacara nubuat disebut ujian gambar sato galak.

Ku sabab kitu (sakumaha anu didawuh ku Roh Suci, Poe ieu lamun maraneh ngadenge sora-Na, ulah ngakeraskeun hate maraneh, saperti dina mangsa panyalawad, dina poe panggodaan di padang gurun: Nalika karuhun maraneh ngagoda Kami, nguji Kami, sarta ningali pagawéan Kami salila opat puluh taun. Ku sabab kitu Kami ambek ka eta angkatan, sarta ngandika, Maranehna salawasna sasab dina hatena; jeung maranehna henteu nyaho jalan-jalan Kami. Ku kituna Kami sumpah dina amarah Kami, Maranehna moal asup kana panguletan Kami.) Sing awas, dulur-dulur, ulah nepi ka aya dina salah saurang ti maraneh hate

jahat anu teu percaya, ku cara ngajauhan ti Allah anu hirup. Tapi silih piwuruk unggal poe, salila masih disebut Poe ieu; supaya ulah aya saurang ogé ti maraneh anu jadi keras ku tipu daya dosa. Sabab urang geus dijadikeun sasama-bagian jeung Kristus, lamun urang nyekel pageuh awal kayakinan urang nepi ka ahir; salila didawuhkeun, Poe ieu lamun maraneh ngadenge sora-Na, ulah ngakeraskeun hate maraneh, saperti dina mangsa panyalawad. Ibrani 3:7–15.